

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PIANO, 4º CURSO CUADRIMESTRES VII e VIII
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: PIANO CUADRIMESTRES VII-VIII										
ESPECIALIDADE:	INTERPRETACIÓN								ITINERARIOS:	PIANO
CARÁCTER:	DISCIPLINA OBRIGATORIA								TIPO DE CLASE:	INDIVIDUAL
DEPARTAMENTO:	PIANO								XEFE DE DPTO.:	ENRIQUE LÓPEZ HERREROS
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:		ENRIQUE LÓPEZ HERREROS		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1,5
ECTS/CUAD.	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS								TITORÍA	EMAIL/TEL/WEB
	José Manuel Yáñez Carballeira								Lunes, 18:30-19:30	jycarballeira@edu.xunta.es
	Julio Mourenza Torreiro								Martes, 14:00-15:00	juliomourenza@gmail.com
	Javier Ares Espiño								Venres 12:00-13:00	javieraresespino@gmail.com
	Rosa Mª García Barcia								Mércores, 12:00-13:00	garciabarcia@yahoo.es
	Elisa Timiraos Ferreiro								Luns, 14:00-15:00	elisatimi2@gmail.com
Enrique López Herreros								Mércores, 16:30-17:30	enriqueopher@gmail.com	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
<p>DESCRITOR: Síntese e dominio das dimensións da interpretación musical pianística e do repertorio do instrumento. Desenvolvemento dun estilo propio como intérprete e da madurez creativa, con hábitos e técnicas de estudo adecuados e valorando criticamente o traballo. Preparación adecuada para a interpretación en público e das técnicas de control postural e emocional.</p>	
<p>COÑECEMENTOS PREVIOS: Aqueles que están implícitos nos cursos anteriores.</p>	
<p>RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:</p>	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T3, T6, T13
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X8, X11, X19, X21, X24, X25
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	E11, E12, E14, E15, E16, E110
<p>Ver a listaxe e a descrición de competencias no DECRETO 163/2015, do 29 de outubro.</p>	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Adquirir os recursos pianísticos que posibiliten a correcta execución do repertorio.	T1, T3, T6, T13, X1, X3, X6, X8, X11, X21, E11, E12, E14, E15, E16, E110
2. Interpretar de memoria obras de diferentes estilos atendendo ás convencións interpretativas de cada un deles	T1, T3, T6, T13, X1, X3, X6, X8, X11, X21, E11, E12, E14, E15, E16, E110
3. Adquirir as ferramentas necesarias que permitan ao alumno formarse e progresar en calquera dos ámbitos da especialidade	T1, T3, T6, T13, X19, X24, X25

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN			
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS	
		C VII	C VIII
Estudios pianísticos	1.- Lectura, análise e proceso inicial de traballo. 2.- Traballo específico de todos os elementos musicais e resolución de problemas técnicos e interpretativos. (Pulsación rítmica. Articulación. Precisión de ataques. Equilibrio sonoro. Timbre. Unidade expresiva) 3.- Memorización da obra. 4.- Interpretación en público de memoria (Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. Técnicas de relaxación. Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario)	4	-
Obra barroca	1.- Lectura, análise e proceso inicial de traballo. 2.- Traballo específico de todos os elementos musicais e resolución de problemas técnicos e interpretativos. (Pulsación rítmica. Articulación. Precisión de ataques. Equilibrio sonoro. Timbre. Unidade expresiva) 3.- Memorización da obra. 4.- Interpretación en público de memoria (Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. Técnicas de relaxación. Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario)	5	-
Obra clásica	1.- Lectura, análise e proceso inicial de traballo. 2.- Traballo específico de todos os elementos musicais e resolución de problemas técnicos e interpretativos. (Pulsación rítmica. Articulación. Precisión de ataques. Equilibrio sonoro. Timbre. Unidade expresiva) 3.- Memorización da obra. 4.- Interpretación en público de memoria (Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. Técnicas de relaxación. Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario)	2	3
Obra romántica	1.- Lectura, análise e proceso inicial de traballo. 2.- Traballo específico de todos os elementos musicais e resolución de problemas técnicos e interpretativos. (Pulsación rítmica. Articulación. Precisión de ataques. Equilibrio sonoro. Timbre. Unidade expresiva) 3.- Memorización da obra. 4.- Interpretación en público de memoria (Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. Técnicas de relaxación. Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario)	-	5
Obra postromántica	1.- Lectura, análise e proceso inicial de traballo. 2.- Traballo específico de todos os elementos musicais e resolución de problemas técnicos e interpretativos. (Pulsación rítmica. Articulación. Precisión de ataques. Equilibrio sonoro. Timbre. Unidade expresiva) 3.- Memorización da obra. 4.- Interpretación en público de memoria (Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. Técnicas de relaxación. Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario)	-	4
Concerto/obra de repertorio para solista e orquestra/ banda	1.- Lectura, análise e proceso inicial de traballo. 2.- Traballo específico de todos os elementos musicais e resolución de problemas técnicos e interpretativos. (Pulsación rítmica. Articulación. Precisión de ataques. Equilibrio sonoro. Timbre. Unidade expresiva) 3.- Memorización da obra. 4.- Interpretación en público de memoria (Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. Técnicas de relaxación. Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario)	3	2
Actividades de reforzo/ampliación		2	2
TOTAL SESIÓNS:		16	16
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.1			

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE						
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS		HORAS NON PRESENCIAIS		TOTAL HORAS	
	C VII	C VIII	C VII	C VIII	C VII	C VIII
Actividades introductorias: Realizar unha toma de contacto co alumno e coas posibilidades en función do programa a interpretar no curso.	1,5	0	0	0	1,5	0
Exposición práctico-teórica: Realizar un traballo pedagóxico na aula en que o papel do profesor é o de guía, propoñendo situación e contextos que favorezan que os alumnos progresen e acaden un nivel de competencia axeitado.	22,5	24	0	0	22,5	24
Práctica individual: Estudar o programa do cuadrimestre seguindo as directrices proporcionadas polo seu profesor.	0	0	244	304	244	304
Actividades complementarias: Participar nas audicións así como en outras actividades organizadas polo Departamento de Piano ou por outros departamentos.	10	10	18	18	28	28
Titorías:	2	2	0	0	2	2
Actividades de avaliación:						
1. Probas	1	1	0	0	1	1
2. Revisión de probas	1	1	0	0	1	1
TOTAL HORAS:					300	360
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.2						

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EI1,EI2,EI4,EI5,X8,X11,X21,X24,X25,T1,T3,T6	40%
Interpretación de memoria en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	EI10,X1,X3,X6,X19,T13	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EI1,EI2,EI4,EI5,X8,X11,X21,X24,X25,T1,T3,T6	40%
Interpretación de memoria en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	EI10,X1,X3,X6,X19,T13	60%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia</i>			
Interpretación de memoria en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Interpretación de memoria en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.3			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No presente curso non cursa esta disciplina ningún alumno/a con necesidades educativas especiais	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS
1. Referencias básicas. - Luca Chiantore, <i>Historia de la Técnica Pianística</i> , Alianza Música, Madrid, 2001 - Denis Levaillant, <i>El Piano</i> , Editorial Labor, Barcelona, 1990 - Heinrich Neuhaus, <i>El arte del Piano</i> , Real Musical, Madrid, 1987
2. Referencias complementarias. - Piero Rattalino, <i>Historia del Piano</i> , Idea Books, Barcelona, 2005 - Harold C. Schonberg, <i>Los Grandes Pianistas</i> , Javier Vergara (Ed.), Buenos Aires, 1990

9. OBSERVACIÓNS

9.1. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

9.1.1.- Durante os dous cuadrimestres que forman o cuarto curso **o alumno presentará un programa con polo menos un concerto u obra de repertorio para solista e orquestra/banda e o resto de libre elección sempre que esté avalado polo profesor. Non se poderán repetir obras de cursos anteriores, e deberá ser interpretado integramente de memoria. Ademais no apartado de concerto tampouco se poderá repetir autor. Entre este programa, o estudante (avalado polo profesor) elixirá libremente 45 minutos para a audición.**

9.1.2.- As sesións adicadas aos diversos temas dos contidos non representan compartimentos estancos nin un número fixo de sesións, se non que son meramente orientativas e quedan a discreción do profesor.

9.1.3.- Cada profesor decidirá libremente a orde das obras a traballar e o cuadrimestre no que se traballarán en función das necesidades do alumno.

9.1.4. **No caso xustifico de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similar e non se puidesen desenvolver os contidos relacionados coa interpretación en público, substituiranse, durante este período, por gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo. Estes contidos substitutivos serán consensuados co profesor que terá constancia documental do seu desenvolvemento.**

9.2. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

9.2.1.-Ademais do indicado no apartado 9.1.4. en canto a actividades de interpretación pública, no caso xustifico de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar, a actividade na aula substituirase, durante este período, por clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos. Tales tarefas substitutivas acordarase co profesor atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento e seguindo os criterios expostos no punto 9.1. en termos de contidos e secuenciación dos mesmos. O profesor debe gardar as probas documentais do devandito traballo pedagóxico.

9.3. AVALIACIÓN

9.3.1.- En calquera das ferramentas e en calquera dos tipos de avaliación a interpretación do repertorio será obrigatoriamente de memoria.

9.3.2.- As obras de varios movementos deberán ser interpretadas completas nalgunha audición de departamento dos dous cuadrimestres.

9.3.3.- Aínda que a obra para piano e orquestra/banda forma parte do repertorio do curso, o alumno que toque dita obra en audición e o seo profesor de instrumento considere que a ten superada, non tendrá que volver a repetila na audición do repertorio solista. Dita excepción será única e exclusiva para a obra para piano e orquestra/banda, en ningún caso podrá facerse con ningunha outra obra do repertorio. O departamento organizará unha audición de adianto de concerto aproximadamente un mes antes da data da avaliación ordinaria. A superación do concerto por parte dos alumnos, será reflexado na acta do departamento e será notificado ao alumno/a.

9.3.4. O alumno que opte a Matrícula de Honra tocará na audición do cuadrimestre e serán os membros do departamento os que decidan o que corresponda. No caso xustifico de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar e non se puidesen realizar actividades relacionadas coa interpretación en público, regirá lo expuesto en el apartado 9.1.4.

9.3.5.- No caso xustifico de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similares, a avaliación rexerese durante este período, polo seguinte:

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	-Regularidade e actitud na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	E11,E12,E14,E15,EI10,X1,X3,X6,X8,X19,X11,X21,X24,X25,T1,T3, T6, T13	100%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	-Regularidade e actitud na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	E11,E12,E14,E15,EI10,X1,X3,X6,X8,X19,X11,X21,X24,X25,T1,T3, T6, T13	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	-Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	Todas as competencias recollidas neste documento	100%

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

<p>Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenvolvemento das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	<p>Todas as competencias recollidas neste documento</p>	<p>100%</p>
---	---	---	-------------

CSM A CORUÑA CURSO 2020-2021